

Jak nalákat na moderní umění

Výstavy Moravské galerie loni navštívilo přes 130 tisíc lidí. Vstupné zdarma funguje, říká její ředitel Jan Press.

ROZHOVOR
str. 12–13

ELITA BYZNYSU

Nejbohatší Češi a Slováci: kdo pro ně pracuje a jací jsou šéfové? Děti miliardářů propadly parkuru.

Právě v prodeji

CZK/EUR • 25,745 / -0,020 Kč **CZK/USD** • 22,541 / -0,012 Kč **PX** • 1029,60 / +0,44% **BITCOIN** • 3409,00 \$ / -0,28% **ZLATO** • 1308,65 \$ / +0,53%

KOMENTÁŘ: BOMBY NA ČESKÝCH DÁLNICÍCH / str. 11

Krátce

Česko chystá funkci evropského prokurátora

Státní zastupitelství čeká zásadní změna. O tom, zda u části daňových trestných činů a hospodářské a majetkové kriminality budou padat obvinění a návrhy na obžaloby, začne od podzimu 2020 rozhodovat úřad Evropského veřejného žalobce.

str. 2

Immofinanz odkoupila své sídlo v Praze

Realitní skupina Immofinanz získala plnou kontrolu nad svým sídlem v Praze. Dosud se Rakušané o budovu dělili s developerskou společností Lordship.

str. 4

Home Credit míří na burzu

Splátkový kolos Home Credit miliardářů Petra Kellnera a Jiřího Šmejce plánuje upsat akcie firmy za zhruba jednu miliardu dolarů. Cílem emise by měla být burza v Hongkongu. Firma informace nekomentovala.

str. 8

Praha vydělá na Airbnb

Společnost Airbnb Praze **dobrovolně nabídla**, že pro ni bude **vybírat a odvádět turistický poplatek**. Hlavní město by díky tomu nemuselo čekat na schválení novely zákona o místních poplatcích. Ročně by si jeho rozpočet mohl přilepšit až o **160 milionů korun**.

TÉMA / str. 6

twitter.com/e15news

DAN ŮOK:

Stavební firmy na D11 chtějí víc peněz, než vysoutěžily. Svolávám jednání s ředitelem ŘSD Kroupou a šéfem Eurovie Borovkou. Musíme si vyjasnit, co se stalo, a rychle najít řešení. Úseky z Hradce až do Jaroměře chceme otevřít v roce 2022.

9 771803 454307 1 9774

Zápisník
Jana Pavce

Nejsou lidi

Všude chybějí pracovníci. České dráhy postrádají 150 strojevedoucích a situaci řeší přesčasy. V případě doktorů jich chybí skoro tisícovka a řeší se to přesčasy. Policie v Praze poptává 600 příslušníků, nepomáhá ani náborový příspěvek 150 tisíc korun a řeší se to... přesčasy. Česku už asi k rovnováze mezi osobním a pracovním životem pomůže jen krize nebo automatizace.

České kotlině prý pomáhá smysl pro ironii. Právě ten má být štítem proti nacionalismu, jenž zachvátil Polsko či Maďarsko. Tvrdí to alespoň přispěvatel amerického časopisu Foreign Policy James Traub. Snad bude mít pravdu. Ironie, vtípků a falešných twitterových účtů je v Česku pořád dost, ale s posunem celospolečenské debaty doprava to pořád nic nedělá.

Důvod slavit máme tak jako tak. Po premiérově oznámení, že by se v Česku na Staroměstském náměstí mohl otevřít nový Apple Store, přišla zpráva o příchodu další ikonické značky ze Silicon Valley. Do jara by zde měl svůj první servis otevřít výrobce elektromobilů Tesla. Experti za tím vidí rostoucí důležitost českého trhu v očích americké společnosti s tím, jak stoupají počty těchto vozů na silnicích v tuzemsku. Uvidíme, jak si autopiloti rozrůstající se flotily tesel poradí s rekonstruovanou dálnicí D1 pod kalamitním sněhem. Nejspíše proto tady má být servis.

Protagonisté dne

Dan ŤOK

MINISTR DOPRAVY

Má problém s dostavbou dálnice D11 z Hradce Králové do Smiřic. Sdružení stavebních firem odmítlo převzít staveniště a žádá i více peněz. **str. 5**

Miroslav KUPEC

ŘEDITEL ČESKÝCH DRAH

S národním dopravcem se loni svezlo nejvíce lidí za posledních deset let. Bylo jich téměř 180 milionů, meziročně o 2,5 procenta více. **str. 5**

Cathy MENGOVÁ

FINANČNÍ ŘEDITELKA HUAWEI

Mengová a Huawei čelí 13 bodům obvinění amerického ministerstva spravedlnosti. Mimo jiné například z bankovních podvodů či maření spravedlnosti. **str. 9**

POCTA SLOVENSKÉMU PREZIDENTOVI

Foto: ČTK

SLOVENSKÝ PREZIDENT Andrej Kiska (vlevo) převzal velkou zlatou medaili Masarykovy univerzity v Brně udělenou ke stému výročí této vysoké školy. Podle rektora Mikuláše Beka (vpravo) přispěl k uchování masarykovské a štefánikovské tradice v české a slovenské politice. Slovenský prezident poté v projevu varoval před populismem, působením propagandy a šířením nedůvěry ve stát.

Česko se chystá na unijního prokurátora

■ O trestním řízení ve věcech poškozujících finanční zájmy EU bude už za rok a půl rozhodovat žalobce v Lucemburku. Poslanci kvůli tomu změní některé zákony.

Pavel Otto

Soustavu státního zastupitelství čeká podle vedoucích žalobců největší změna za posledních třicet let. O tom, zda u hospodářských a majetkových trestných činů a také korupce poškozující finanční zájmy EU budou padat obvinění a návrhy na obžaloby, začne od podzimu 2020 rozhodovat Úřad evropského veřejného žalobce v Lucemburku. Česko patří mezi dvacítku zemí, které s unijním nařízením navzdory výhradám souhlasily.

Na policejním vyšetřování se nic změnit nemá. Nově začnou pracovat čeští státní zástupci vzeší z výběrových řízení, kteří budou pověřeni plněním úkolů

od evropského prokurátora. Mělo být jich být osm až deset. Další pak jednotlivé státy vyšlou do kolektivního útvaru v Lucemburku.

„Budou dohledovým orgánem nad regionálními státními zástupci, kteří budou nadále aplikovat naše právní předpisy. Suverenitu ale ztratí tím, že

ČR patří mezi dvacítku zemí unie, které s nařízením navzdory výhradám souhlasily.

budou podléhat evropskému žalobci,“ řekla v rozhovoru pro deník E15 šéfka Vrchního státního zastupitelství v Praze Lenka Bradáčová s tím, že je nutné upravit zákon o státním zastupitelství a trestní řád.

Předseda sněmovního ústavně-právního výboru Marek Benda (ODS) potvrdil, že poslanci se začnou novelami zabývat v prvním čtení. „Je to evropská

směrnice, nedá se s ní nic dělat. České ministerstvo spravedlnosti vznášelo připomínky, ale nakonec ji nevetovalo,“ uvedl.

Bradáčová i Benda vyloučili, že by unijní prokurátor zasahoval například do kauzy Čapí hnízdo, kde čelí obvinění z dotačního podvodu premiér Andrej Babiš (ANO) a jeho rodina. Nařízení se nebude týkat už zahájených věcí, ale pouze nových případů. „Obávám se ale komentářů typu: EU nám bude říkat, koho máme poslat před soud a koho ne,“ dodala Bradáčová.

Kromě podezřelých machinací s evropskými penězi se zvažuje, že by nadnárodní žalobce vydával pokyny také u teroristických trestných činů. „Začíná se to otevírat i mimo specializaci navázanou na peníze EU,“ podotkla vrchní státní zástupkyně.

Evropská unie odůvodňuje přijetí směrnice tím, že posílí přeshraniční spolupráci. Kvůli finančním podvodům přichází osmadvacítko o 650 milionů eur ročně.

Poslanci podpořili nástup e-neschopenek od léta

Sněmovna přes výhrady opozice podpořila v prvním kole vládní návrh, podle něhož by měli lékaři od července vyplňovat část neschopenek jen elektronicky. České správě sociálního zabezpečení by oznámení o začátku a konci pracovní neschopnosti měli posílat jen přes počítač.

Vládní návrh kritizovali také zaměstnavatelé a lékaři, podle oponentů je úspěšný a nepřipravený.

Ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová (ČSSD) označila změnu za první etapu zavádění

e-neschopenek, které by měly papírové plně nahradit začátkem příštího roku. Výtky odmítla s tím, že lékaři budou proškoleni.

Systém podle ní bude do poloviny příštího roku funkční. Ministr

zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) prohlásil, že jeho úřad poskytne maximální součinnost.

Novelu o pracovní neschopnosti nyní projednají výbory sociální, hospodářský a zdravotnický. Snaha ČSSD, aby na to dostaly jen třicet místo obvyklých šedesáti dnů, byla neúspěšná.

Záměr zavést e-neschopenky od července souvisí s nedávným zrušením karenční doby, tedy obnovením proplácení náhrad v prvních třech dnech nemoci. Požadovali to zaměstnavatelé. Oznámení o nemoci svých zaměstnanců budou podle předlohy dostávat ve lhůtě osmi pracovních dnů na vyžádání, což bylo terčem kritiky.

Lékaři mohou elektronicky neschopenky sociální správě dobrovolně posílat už od roku 2010 přes takzvané e-podání.

Podle ministerstva zdravotnictví nyní tyto e-neschopenky dobrovolně používají asi tři až čtyři procenta doktorů. Většina zasílá tiskopisy standardně poštou, mají na to tři pracovní dny. /čtk/

Lékaři mohou elektronicky neschopenky dobrovolně posílat už od roku 2010. Nyní toho využívají asi

3-4
procenta doktorů.

Krátce

Senátorka Baudyšová se vzdala mandátu

Foto: čtk

Zuzana Baudyšová rezignovala ze zdravotních důvodů na senátorský mandát za Prahu 9. Do horní komory byla zvolena za hnutí ANO v roce 2014. V obvodu se tak budou muset do tří měsíců konat doplňovací senátní volby. Sedmdesátiletá Baudyšová je také prezidentkou Nadace Naše dítě a zakladatelkou Linky bezpečí.

ČR si polepšila v žebříčku korupce

Na celosvětovém žebříčku vnímané korupce se loni Česko posunulo o čtyři pozice nahoru a skončilo na 38. místě. První bylo v přehledu mezinárodní organizace Transparency International Dánsko následované Novým Zélandem a Finskem. Spojené státy byly 22., Slovensko bylo 57. a Rusko 138.

STAN se u eurovoleb spojí se zelenými

Starostové a nezávislí se dohodli na spolupráci pro květnové volby do Evropského parlamentu se Stranou zelených a s desítkou regionálních subjektů. Dál chtějí jednat s TOP 09. Koenečná podoba kandidátky by měla být známa do dvou týdnů, řekl volební lídr STAN Stanislav Polčák. /čtk/

NÁZORY str. 11

E15 Premium

za 1 999 Kč

Novoroční cena rozšířeného předplatného

Ušetříte 485 Kč

Roční přístup do placené sekce **E15Premium.cz** a roční předplatné magazínů **E15 Premium**.

Cena platí do 3. 2. 2019.

WWW.E15PREMIUM.CZ

Rakušané ovládli palác s hračkářstvím Hamleys

■ Bývalá banka na nákupní třídě v centru Prahy se plně dostala do rukou rakouské skupiny Immofinanz. Kromě proslulého hračkářství tam sídlí i velké advokátní kanceláře.

Daniel Novák

Realitní skupina Immofinanz sídlící ve Vídni získala úplnou kontrolu nad lukrativní nemovitostí na pražské adrese Na Příkopě 14. Dosud se Rakušané o budovu dělili napůl s developerskou společností Lordship. Deniku E15 to potvrdila skupina Immofinanz.

„Objekt Na Příkopě 14 je jednou z našich klíčových nemovitostí v České republice. Plná akvizice posiluje naše stálá aktiva a pozici v segmentu prémiových budov v centru Prahy,“ uvedl Tomáš Stařík, šéf Immofinanz pro Česko. Hodnotu

KLENOT. Někdejší budova Československé obchodní banky patří k tomu nejlepšímu, co prémiová lokalita v Praze Na Příkopě může nabídnout.

transakce strany nezveřejnily.

„Ulice Na Příkopě je samozřejmě jednou z prémiových lokalit pro kancelářské a maloobchodní prostory. Proto vykazují nejvyšší

kapitálové hodnoty v Praze. Investice do kvalitních budov v této ulici jsou v každém portfoliu považovány za trofej, a z toho důvodu jsou investoři ochotni přimnout i nízký čtyřprocentní

výnos,“ komentoval Ben Maudling, šéf poradenské společnosti Savills pro Česko a Slovensko.

Budova nabízí sedmáct tisíc metrů čtverečních retailových a kancelářských

ploch. Klíčovým nájemcem je velké hračkářství Hamleys. Administrativní část si tam pronajímají advokátní kanceláře White & Case a DLA Piper. Sídlí tam i coworkingové centrum HubHub. Novým nájemcem je tuzemská část globální služby Booking.com zaměřené na rezervace ubytování.

Nemovitost původně patřila Československé obchodní bance. Když se zbavovala přebytečných realit v centru Prahy, získaly nemovitost skupiny Immofinanz a Lordship. Následně zahájily přestavbu. Kromě vlastnictví měly obě firmy rozdělené úlohy. Zatímco Lordship byl Na Příkopě v roli developera, Immofinanz až dosud fungoval hlavně jako finanční investor.

Immofinanz je firma s akciemi na vídeňské a varšavské burze. V portfoliu drží kolem 220 nemovitostí zhruba za 4,3 miliardy eur. V Česku jí patří například síť nákupních parků Stop Shop nebo kancelářská centra v centru Prahy. Immofinanz vlastní rovněž budovu Gamma v kancelářském komplexu BB Centrum v Michli. Firmě se tam nedávno podařilo uskutečnit velkou nájemní transakci v podobě pronájmu více než 29 tisíc metrů čtverečních mobilnímu operátorovi O2.

Mzdy Ukrajinců vyvolávají spory

Hospodářská komora odmítá stanovení mezd pro pracovníky z Ukrajiny navrhované ministerstvem zahraničí. Podle návrhu na rozšíření programu pro přijímání pracovníků z Ukrajiny by mělo Česko ročně místo 19,6 tisíce nově získat 40 tisíc ukrajinských sil. Materiál obsahuje i stanovení mzdy ve dvou variantách.

Podle první by zaměstnanci v režimu Ukrajina měli dostat alespoň medián pro svou profesi. Podle druhé varianty by to letos mělo být podle profese minimálně od 16 tisíc až 32 tisíc korun, tedy 1,2násobek zaručené mzdy. Ukrajinství zaměstnanci by tak měli víc než čeští, uvedla komora.

Podle komory záměr odporuje principu rovných podmínek a ukrajinské síly zvýhodňuje. Uvedl to prezident komory Vladimír Dlouhý.

Podle ministryně práce Jany Maláčové (ČSSD) mzdy v Česku rostly, takže ukrajínští pracovníci by dostali stejně jako místní a nemohli by konkurovat levnou prací. Mzdové kritérium podle ní podpořili zástupci Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů a Svazu průmyslu a dopravy.

Předák Českomoravské konfederace odborových svazů Josef Středula uvedl, že mzdové opatření má bránit zneužívání ukrajinských pracovníků. /čtk/

ZMĚNA V PIVOVARU

Foto: profimedia.cz

INVESTIČNÍ FOND Conseq Realitní koupil od společnosti Revetas Capital budovu bývalého Prvního měšťanského pivovaru v pražských Holešovicích. Cenu transakce strany nezveřejnily. V tamních prostorách sídlí například vydavatelství deníku E15 Czech News Center, Ahold CR či Megapixel.

Krátce

Dovoz z Velké Británie se propadl kvůli brexitu

Meziročně téměř o 36 procent klesl v listopadu import zboží z Velké Británie do Česka. Propad se prohlubuje už od loňského ledna, ukazují data Českého statistického úřadu. Vývoz do Velké Británie loni za jedenáct měsíců klesl jen o 2,7 procenta.

Řemeslníci podražili téměř o třetinu

Za řemeslné práce Češi platí průměrně o 27 procent více než v roce 2016. Ceny rostou hlavně kvůli nedostatku pracovní síly. Největší zájem je o zedníky, elektrikáře, truhláře a instalatéry. Vyplývá to z dat internetového portálu Nejřemeslníci.cz. /čtk/

Firmy přestaly stavět dálnici. Tlačí na stát

■ **Pře o stav staveniště blokuje přípravu dálnice spojující Hradec Králové se Smiřicemi.**

Jiří Liebreich

Hotovo mělo být už v roce 2022. Spory Ředitelství silnic a dálnic s konsorciem stavbařů však významně ohrožují včasné dokončení dálnice D11. Sdružení firem Eurovia, Metrostav a Swietelsky podmínečně odstoupilo od smlouvy, podle které mělo za 2,59 miliardy korun postavit 15,5 kilometrů

Stavebníci odstoupili od smlouvy, podle níž měli postavit 15,5 kilometru dálnice za

2,59

miliardy korun.

trov ýsek dálnice spojující Hradec Králové se Smiřicemi. Stěžuje si, že mu ŘSD řádně nepředalo staveniště. Správa silnic kontruje, že firmy odmítly místo prací převzít a snaží se ŘSD dostat pod tlak.

Ministr dopravy Dan Ťok (za ANO) bude se zástupci ŘSD i konsorcia

jednat. „Vnímáme snahu stavebních firem utéct ze zakázek, které vysoutěžily za jiných podmínek. Vidí totiž, že práce je dost.

Doufám, že nejde o snahu ze zakázek

utéct úplně a přesoutěžit je za vyšší ceny.“ řekl Ťok deníku E15. „Šéf ŘSD Jan Kroupa nechce akceptovat všechny požadavky firem – za to by měl být spíše pochválen než kritizován,“ dodal ministr.

Zatímco podle Kroupy dostaly firmy všechny potřebné pokyny zohledňující změny na staveništi a neuposlechly je, šéf Eurovie CS Martin Borovka tvrdí, že prostor stavby není ve stavu, který by odpovídal smlouvě s ŘSD. „Opakovaně jsme na to ŘSD upozorňovali. Nijak se nemá k tomu, aby uvedlo plochy určené pro výstavbu do potřebného stavu,“ řekl Borovka.

Konsorcium si také nárokuje opětovné sjednání smlouvy, která zohlední cenový nárůst surovin a služeb za dobu, která uplynula od původního podpisu. Podle obchodního ředitele Metrostavu Karla Volfa totiž ŘSD dosud nesdělilo termín zahájení prací. Kvůli tomu údajně vypršela cenová nabídka na stavbu. To ŘSD odmítá, Ťok však vyjádřil ochotu o vzniklých nákladech jednat. Ve hře prý může být i nový tendr.

NÁZORY str. 11

České dráhy hlásí rekord v počtu cestujících

■ **Státní železniční dopravce loni převezl nejvíce pasažérů za posledních deset let.**

Zlepšování služeb, nasazování nových vlaků a také nové slevy. To jsou podle Českých drah hlavní důvody, které loni do jejich vlaků přivedly 179,2 milionu cestujících, meziročně o 4,5 milionu více. Představuje to největší počet za posledních deset let.

Díky zvýšeným tržbám z jízdného dopravce očekává za rok 2018 ziskové hospodaření, avšak konkrétní čísla představí až v dubnu. Předloni společnost vydělala 984 milionů korun.

Vlaky státního dopravce loni najezdily také více kilometrů. Hodnota 8,22 miliardy osobokilometrů je nejvyšší od roku 2003, kdy se dráhy transformovaly na akciovou společnost. Nejvíce se loni na růstu po-

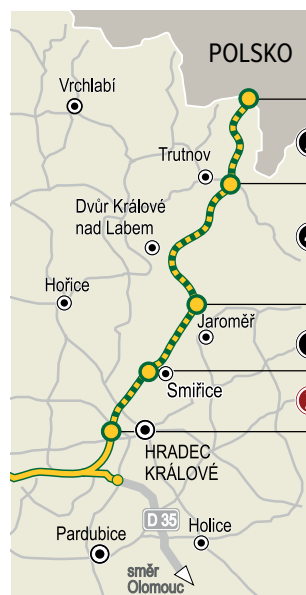
dílely dálkové vlaky včetně komerčních spojů.

„Zavedení státních slev pro žáky, studenty a seniory od loňského září ještě podpořilo trend rostoucího počtu cestujících a dodalo mu vyšší dynamiku. Někteří ze státních slev využívá zhruba čtyřicet procent zákazníků,“ uvedl šéf Českých drah Miroslav Kupec. Počet cestujících ve vlacích ČD roste soustavně od roku 2010. /čtk/

299123/17

INZERCE

Trasa D11 Hradec–Smiřice

- ① Smiřice–Jaroměř (2020)*
- ② Hr. Králové–Předměřice–Smiřice (2021), výstavba zahájena 2. října 2018
- ③ Trutnov–hranice s Polskem (2021)
- ④ Jaroměř–Trutnov (2024)

— v provozu

- - - - - plán, výstavba

*v závorce plánovaný rok dokončení

Pramen: čtk

family
televize pro celou rodinu

www.joifamily.cz

NALADÍTE JI NA KLASICKOU POZEMNÍ ANTÉNU V CELÉ ČR, TAKY U SKYLINKU, UPC, O2 A DALŠÍCH.

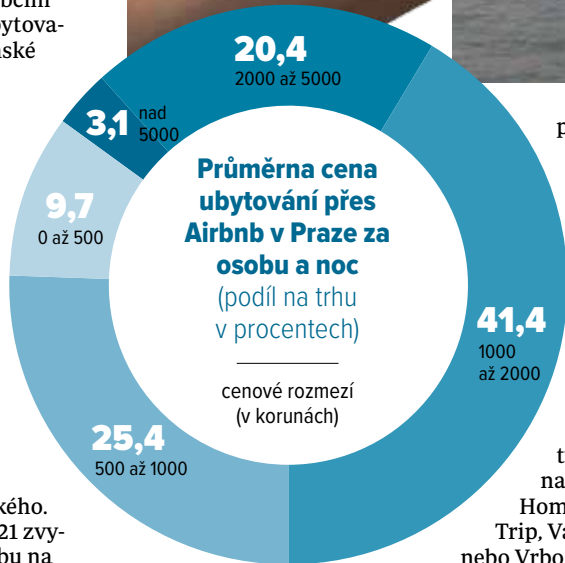
Airbnb začne platit Praze

■ Po letech debat o regulaci platform nabízejících **sdílené ubytování** dojde k **zásadní změně**. Lídr trhu Airbnb začne požadovat po pronajímatelích, aby za své hosty platili **obecní turistické poplatky**. Městu to může podle odhadů přinést až **160 milionů** korun ročně.

Každý pátý byt v samém centru Prahy se pronajímá přes ubytovací platformy, jako je Airbnb. Jen zlomek pronajímatelů, kteří své byty nabízejí ke krátkodobému pronájmu, přitom obcím odvádí příslušné ubytovací, rekreační a lázeňské poplatky.

„Je to velký problém v centrálních částech, zejména v Praze 1, kde dochází k vybudování centra,“ upozorňuje pražská radní pro podporu bydlení Hana Marvanová (STAN).

Situaci má změnit novela zákona o místních poplatcích, která všechny poplatky sdružuje do jednoho turistického. Zároveň od roku 2021 zvyšuje maximální sazbu na 50 korun za den. K novele

Statistika k Airbnb v hlavním městě

26 172

celkový počet registrovaných nabídek od roku 2013

1 349 329

celkový počet strávených nocí od listopadu 2017 do října 2018

12 531

počet dostupných nabídek od listopadu 2017 do října 2018, z toho 2523 pokojů a 9717 bytů, z toho nejvíce – 3322 – v Praze 1

1638 korun

přůměrná nabídková cena za osobu/noc

49 milionů korun

odhad výnosů z rekreačních poplatků městu za rok 2017

podal pirátský poslanec Jakub Michálek pozměňovací návrh, podle kterého by měly poplatky vybírat firmy zprostředkující sdílené ubytování. Kromě

Airbnb by se to týkalo služeb jako například Flipkey, HomeAway, House Trip, Vacation Rentals nebo Vrbo. Zákon nyní čeká ve sněmovně na první čtení.

Airbnb vyjádřila ochotu poplatky vybírat. Zvažuje, že tak bude činit dobrovolně. „Chceme vyzvat ostatní firmy působící v oboru, aby nás následovaly,“ uvedl za Airbnb Vladimír Beroun. Při výši 50 korun za jednoho hosta za den by Airbnb v Praze mohla ročně vybrat až 160 milionů korun. Nyní při nižších poplatcích je to zhruba čtvrtina.

Airbnb nabídla vedení Prahy memorandum o spolupráci. „Velmi to vítáme, protože pokud by bylo možno věc s vybiráním poplatku řešit ve spolupráci s digitálními

platformami, tak bychom nemuseli čekat na nový zákon,“ uvedla Marvanová. Podle Airbnb půjde o první takovou dohodu v regionu střední a východní Evropy.

Podle Aleše Rody z Centra ekonomických a tržních analýz jde o krok správným směrem. „Ale to, že daňový poplatník neplní zákonnou povinnost, je věcí především správce daně,“ řekl Rod. „Digitální ekonomika je pro správce daně velká výzva a ukazuje se, že zatím neumí v této dynamicky se vyvíjející oblasti daně efektivně vybírat,“ dodal.

Trh rozšíří maďarský správce sdílených bytů

Do odvětví krátkodobých pronájmů v Praze vstoupila další společnost, jedna z největších maďarských agentur Let Me Inn. Zabývá se servisem pro nemovitosti určené především k pronájmu turistům včetně úklidu daných bytů.

„Již nějaký čas jsme však pozorovali, že hostitelům často starosti, které se svými byty mají, přerůstají přes hlavu,“ říká k důvodům vstupu do tuzemska Tereza Proche, která je za aktivity společnosti Let Me Inn v Česku zodpovědná.

V domovské Budapešti služba funguje od roku 2015. Spravuje více než dvě stovky bytů. Praha je v současnosti jediným zahraničním městem, kde služba působí, v následujících měsících však plánuje rozšíření i do dalších měst.

Aleš Rod z Centra ekonomických a tržních analýz odhaduje, že v Česku působí několik desítek služeb, které se správou bytů pro krátkodobé pronájmy zabývají.

„Většina poskytovatelů má ve své správě jen jednotky

nebo desítky nemovitostí. Firem, které mají v portfoliu více než sto bytů, je v Praze asi pět,“ říká Matěj Koutný ze společnosti Blahobyty, která zároveň předsedá asociaci pronajímatelů a ubytovatelů v soukromí.

Na trhu správy pronajímaných bytů zatím

podle Koutného neexistuje dominantní hráč, nevylučuje proto posílení konkurence.

Podle Rody se však externí správa pronájem nemovitosti nemusí vyplácet každému. Důvodem jsou především náklady. Služby si za zprostředkování a úklid účtují přibližně

čtvrtinu zisku z pronájmu. „Lukrativnost se ve srovnání s dlouhodobými pronájmy značně snižuje, pro subjekty pronajímající více nemovitostí jsou však podobné služby spíše nutností,“ dodává Rod.

V Budapešti služba Let Me Inn funguje od roku 2015 a spravuje více než

200 bytů.

Připravili

Nguyen Thuong Ly a Michal Tomeš

Český tým patentuje unikátní technologii

Český tým společnosti Riocath Global, a.s. (RIOCATH® z Reversally Inside-Out CATHeterisation), vyvinul a patentuje ve spolupráci s Vývojovým centrem Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i. (ÚOCHB) světově unikátní technologii, široce využitelnou v oblasti tubulárních zdravotnických prostředků. Jednou z prvních aplikací, klinicky mimořádně významných, kde bude tato technologie využita, je nová forma urinárního katetru. Konstrukce RIOCATH® zásadním způsobem sníží riziko zavlečení infekce do organismu a také míru traumatizace citlivých tkání.

Na jaře loňského roku jste představil vynález mechanismu nových katetrů. Je to opravdu tak, že RIOCATH katetry můžou v některých oborech změnit lékařské postupy?

Tím, že se naše katetry, a obecně můžeme napsat, že všechny zdravotnické prostředky zkonstruované s využitím naší technologie zavádějí zcela jiným postupem, nežli je tomu například u běžných močových katetrů, tak jejich uvedením do praxe budou zcela jistě postupně přehodnocovány postupy u řady diagnostických i léčebných výkonů. Mimo jiné to souvisí nejen s tím, že aplikace katetru RIOCATH nenese rizika zanesení infekce z ústí močové trubice ani často zákeřná poranění, která vznikají přímým kontaktem stěny běžného katetru a výstelkou močové trubice. Na druhou stranu je pravděpodobné, že se budeme setkávat s riziky jiného druhu a také postupy k jejich vyloučení nebo alespoň zmírnění povedou ke zvážení nových prvků. I když tedy ta nová rizika jsou ve srovnání s těmi spojenými s aplikací současných katetrů řádově méně významná...

Jak daleko je vývoj urinálních katetrů? Kdy budou uvedeny na trh?

Aktuálně se věnujeme dokončení vývoje a certifikaci mužské a ženské varianty urinálních katetrů a to ve dvou základních indikacích a sice ve formě katetrů pro tzv. intermitentní katetrizaci, využívanou hlavně pacienty postiženými následky poranění míchy a také pro katetry v kolemoperační péči, kde je katetrizace součástí preventivních opatření bránících například poškození ledvin v průběhu operace a v pooperačním období. Proces klinického zkoušení a certifikace poběží do podzimu tohoto roku a věříme, že budeme schopni dodat příslušným úřadům vše potřebné, abychom

mohli do konce tohoto roku získat nezbytné certifikáty. To je situace, která nám otevře dveře pro vstup na národní trh.

Na jakých dalších výrobcích v tuhle chvíli pracujete?

Aktuálně už jde o soubor přibližně deseti zdravotnických prostředků, počínaje rektální rourkou pro kojence, která doslova bourá mýty vytvořené v uplynulých desetiletích kolem této „trubičky“, přes zcela nový typ tracheální trubice užívané na operačních sálech při celkové anestezii, různé typy chirurgických drénů, sond, urinární katetry a rádi bychom v dohledné době začali vyjasňovat i možnosti využití konstrukce například v kardiovaskulární chirurgii.

Máte už zmapováno ve kterých lékařských oborech může váš patent najít využití?

Pružné trubičky nebo hadičky chcete-li, využívá moderní medicína průřezově ve všech oborech. Ve spolupráci s odborníky se proto snažíme vyjasnit spíše to, podle jakých priorit se máme snažit uvádět aplikace do praxe tak, abychom pokud možno co nejdříve pomohli co možná největšímu počtu potřebných nemocných.

Kdy poprvé vás napadlo využití tohoto mechanismu v medicíně?

Mám-li psát za sebe, tak to bylo před necelými sedmi lety. Princip se ale snažila uvést v život řada našich předchůdců v průběhu uplynulých cca padesáti let. Žádnému z nich

MUDr. Miroslav Svoboda, generální ředitel Riocath Global, a.s.

se ale nepodařilo zvládnout řešení po technické stránce tak, aby bylo reálně použitelné v praxi.

Jak je projekt financován?

Až doposud jsme šli cestou samofinancování a koinvesticemi menších investorů, většinou z okruhu rodiny a nejbližších přátel. S tím si ale pravděpodobně už nevystačíme ve fázi rozvoje projektu, kdy se stavíme na vlastní nohy a chceme budovat komplexní „kamenné“ zázemí firmy. Pro získání investičních zdrojů se ale ještě nemůžeme a proto ani

nebudeme obracet na banky ani příliš spoléhat na nějaké zázračné dotační možnosti. Rádi bychom proto v nejbližší době oslovili širší veřejnost a zavedené fondové investory s nabídkou nákupu cenných papírů ve formě akcií jedné z našich k tomu uzpůsobených společností.

Máte odhad hodnoty podnikatelského zéměru tedy odhad hodnoty společnosti?

Odhadů máme řadu. Čím větší čísla jsou ve hře, tím širší a vesměs nedůvěřivě úsměvy na tvářích investorů vyvolávají. My se díváme na tento projekt, jako na příležitost vytvořit novou národní značku. To je ta výzva pro českou veřejnost. A všem zúčastněným nabízíme proto pozměněný pohled i na otázku hodnoty takového

projektu. Pokud by mělo totiž jít „jen o investici“, tak tedy ano, ale jde o investici strategického typu a takto jí je třeba chápat. A v takovém případě nemá moc smysl sčítat sloupce výnosů v nějakých excelových tabulkách. Možná má smysl mluvit o potenciálu v řádech, pak se můžeme dostat k desítkám miliard korun.

Jednáte už s někým o prodeji licencí na výrobu případně obchodním propojení?

Vytváříme autonomní síť partnerských obchodních zastoupení v klíčových destinacích zaměřených na prodej licencí RIOCATH. Chceme totiž dát rovnou příležitost každému, kdo bude mít zájem naše standardy využít. Současně jsme už také zahájili jednání s většinou světových „leaderů“ působících v oblasti dotčené škály zdravotnických prostředků. Jsme ale ochotni nejen diskutovat, ale připraveni rychle vstupovat do různých modelů spolupráce. I když máme jasno v základní koncepci našeho „byznysu“, je evidentní, že chceme-li uspět v různých a mnohdy pro Čecha velmi exotických destinacích, budeme se do jisté míry muset přizpůsobit realitě, která v těchto destinacích platí.

Přesto ale bych chtěl i tady zdůraznit jeden podstatný rys naší „vize a mise“: chceme budovat ekonomicky zdravý projekt a naše zdravotnické prostředky co nejrychleji dostat „do světa“ férovým obchodováním. Současně ale se domníváme, že například Evropa, Japonsko, Rusko nebo Čína, to jsou nejen „trhy“, ale v našich očích hlavně „lidi“, kterým by ty naše dvoupláštové trubičky moc pomohly. Jen kdyby se k nim dostaly včas. A právě k tomu se chceme co nejvíc přiblížit. Především!

Home Credit láká burza v Hongkongu

■ Splátkový kolos Home Credit miliardář Petra Kellnera a Jiřího Šmejce plánuje upsat akcie firmy za zhruba jednu miliardu dolarů.

Vladan Gallistl

Další velkou transakcí plánují majitelé splátkové skupiny Home Credit Group – nejbohatší Čech Petr Kellner a jeho miliardářský spolupracovník Jiří Šmejce. Po plánech na spojení finančních ústavů – Air Bank a české a slovenské části skupiny Home Credit s Moneta Money Bank – je ve hře uvedení akcií Home Creditu na burzu. Upsat by se mohly akcie zhruba za jednu miliardu dolarů. Obchodovat by se měly v Hongkongu.

O připravované transakci informoval s odvoláním na své zdroje server IFR Asia agentury Thomson Reuters. Společnost nyní podle zmíněných zdrojů spolupracuje s bankami na uvedení akcií na trh. Home Credit Group se podle nich dosud nerozhodla, zda firma uvedená na burzu bude představovat veškerý

byznys skupiny, nicméně je jisté, že bude zahrnovat čínský byznys. Samotná skupina Home Credit se ke zmíněným informacím nevyjádřila. „Spekulace z trhu nekomentujeme,“ řekl deníku E15 Milan Tománek, ředitel komunikace Home Credit Group.

Pokud se Home Credit rozhodne na burzu vstoupit, tak rozhodně nepůjde o ideální načasování. Kapitálové trhy jsou stále nervózní poté, co americké burzy v prosinci zažily největší propad od Velké hospodářské krize.

„Jestliže Home Credit plánuje letos primárně upsat své akcie na burze v Hongkongu, je to trochu, jako by přicházela na mejdán, který má už to nejlepší za sebou,“ varoval hlavní ekonom Czech Fund Lukáš Kovanda.

Na ekonomické zpomalení v Číně upozornil již na začátku roku šéf firmy Apple Tim Cook. Tento týden se k němu přidal výrobce strojů Cater-

ELITA BYZNYSU

Kdo jsou nejbohatší lidé Česka a Slovenska? Exkluzivní žebříček Top 100 miliardářů.

V prodeji od 3. prosince

E15 PREMIUM

pillar a producent grafických karet Nvidia. To však není jediná známka toho, že čínská ekonomika zpomaluje.

„V Číně se v posledních měsících propadá prodej automobilů, což nepříznivě působí třeba i Volkswagen,“ dodává Kovanda.

Pro vstup na burzu naopak hrají slušné výsledky Home Creditu.

Za prvních devět měsíců uplynulého roku dosáhla skupina čistého zisku 213 milionů eur. Miliardáři Kellner a Šmejce si navíc mohou nyní jen „otestovat“ trh a zjistit, jakou hodnotu Home Credit vlastně má. Kellnerova skupina PPF vlastní v Home Creditu podíl 88,6 procenta, zbytek vlastní Šmejce přes skupinu Emma Capital.

Upsány by mohly být akcie v objemu

1 miliardy dolarů.

NOVÁ BIOSLOŽKA

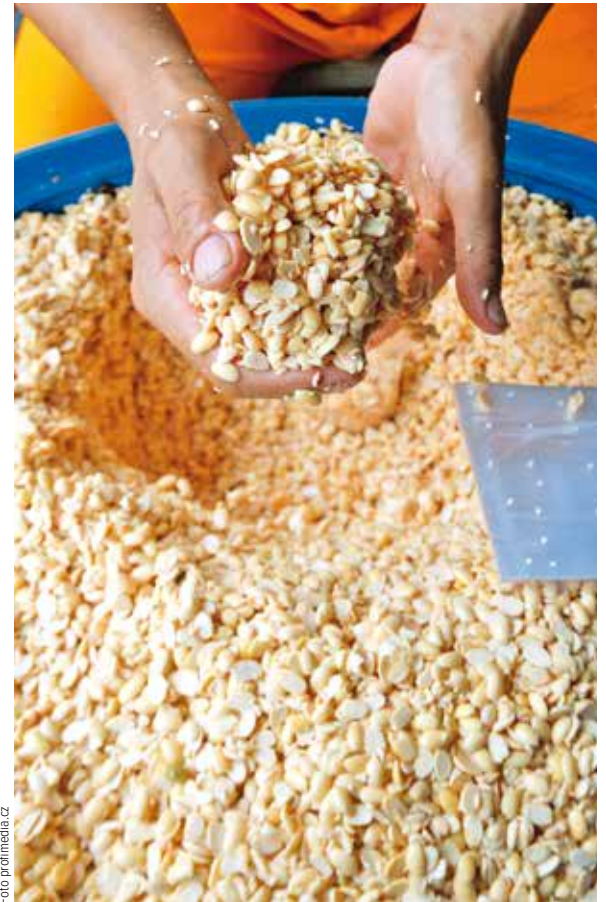

Foto: profimedia.cz

SÓJOVÉ BOBY dovážené ze Spojených států do EU je možné využívat ve výrobě biopaliv. Rozhodnutí Evropské komise platí do 1. července 2021. Poté může být prodlouženo. Cílem tohoto kroku je podpořit dovoz, zlepšit napjaté obchodní vztahy s USA a dostat závěrem loňské obchodní dohody, kterou uzavřeli předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker a prezident USA Donald Trump.

30030716

INZERCE

RIOCATH GLOBAL a.s.

zahajuje 1. etapu prodeje akcií společnost Riocath FNDB a.s.

počínaje dnem 1. 2. 2019.

Prodejní cena pro 1. etapu je 11.000 Kč (10.000 Kč je jmenovitá hodnota + 10% ážio). RIOCATH GLOBAL a.s. se zavazuje k odkupu akcií za cenu pořízení + 5% p.a. po dobu 42 měsíců od nákupu.

Více informací naleznete na www.riocath.com

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 29. 1. 2019

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	16,136
Čína	1	3,347
Dánsko	1	3,449
EMU	1	25,745
Chorvatsko	1	3,468
Japonsko	100	20,592
Kanada	1	17,002
Maďarsko	100	8,117
Norsko	1	2,653
Polsko	1	5,991
Rusko	100	34,014
Švédsko	1	2,487
Švýcarsko	1	22,681
Turecko	1	4,244
USA	1	22,541
Velká Británie	1	29,684

Akcie na pražské burze

29. 1. 2019

Název	Kurz [Kč]	Změna
AVAST	84,00	-0,59 %
CETV	70,00	-1,27 %
ČEZ	555,00	0,54 %
Erste Bank	776,40	-1,40 %
Kofola	290,00	0,35 %
KB	905,00	2,38 %
Moneta	75,45	3,07 %
O2 CR	240,00	-1,03 %
Pegas	830,00	-0,24 %
Philip Mor. ČR	14 340,00	-0,55 %
TMR	720,00	-5,26 %
VIG	556,00	0,54 %
Celkový objem (v tisících korun)	562 020	

USA viní Huawei a jeho šéfkou z průmyslové špionáže

■ Vyšetřovatelé obvinili Cathy Mengovou ve 13 bodech.

Americké úřady v pondělí formálně obvinily čínskou telekomunikační společnost Huawei a její finanční ředitelku Meng Wan-čou (známou též jako Sabrina nebo Cathy Mengová) z podvodů a dalších trestných činů. Washington vznesl obvinění v souvislosti se snahou o vydání Mengové z Kanady, kde byla zadržena na základě amerického zatykače. USA zároveň čínskou firmu čelící potížím v řadě západních zemí obvinily z krádeže technologií americké společnosti T-Mobile US. Firma veškerá obvinění odmítla a čínské ministerstvo zahraničí vyzvalo USA, aby zastavily

OBVINĚNÁ. Cathy Mengová na snímku ze 13. ledna.

„bezdůvodné potlačování“ čínských podniků a zrušily zatykač na Mengovou.

Kauza v posledních týdnech negativně ovlivňuje snahu o zklidnění americko-čínského obchodního konfliktu. „Huawei a její

přední manažeři opakovaně odmítali respektovat americké zákony,“ uvedl podle agentury Reuters k obvinění ředitel FBI Christopher Wray, podle něhož se čínský výrobce telefonů systematicky snažil krást cenná obchodní tajemství. Vznesená obvinění by měla být pro americké úřady varováním, aby pečlivě zvažovaly rizika plynoucí ze zapojení podobných firem do telekomunikační infrastruktury, nabádal Wray.

Americké ministerstvo spravedlnosti obvinilo Mengovou a firmu v celkem 13 bodech, mimo jiné z bankovních a internetových podvodů, maření spravedlnosti, spiknutí za účelem praní špinavých peněz a z porušování mezinárodních sankcí vůči Íránu. /čtk/

Krátce

Intel postaví v Izraeli továrnu za 11 miliard dolarů

Výrobce čipů Intel investuje zhruba 11 miliard dolarů do vybudování nové továrny v Izraeli. Potvrdil to izraelský ministr financí Moše Kahlon. Upozornil, že izraelská vláda firmě přispěje zhruba jednou miliardou dolarů. Intel patří mezi největší exportéry a zaměstnavatele v zemi.

Philips zvýšil zisk o desetinu

Nizozemský výrobce elektroniky a medicínské techniky Philips v závěrečném čtvrtletí loňského roku zvýšil zisk před zdaněním, úroky a odpisy meziročně o deset procent na 971 milionů eur. Firma těžila ze silné poptávky po svém nemocničním zařízení v Číně, Latinské Americe a v Evropě.

Tvrďí brexit se na HDP Slovenska příliš neprojeví

Slovenská centrální banka nepatrně snížila výhled letošního růstu HDP země. Upozornila také, že případné vystoupení Británie z EU bez dohody by ovlivnilo slovenské hospodářství, dopady by ale nebyly výrazné.

Akcie Harley-Davidson klesly kvůli slabým tržbám

Tržby výrobce motocyklů Harley-Davidson ve čtvrtém čtvrtletí klesly o 8,7 procenta na 955 milionů dolarů. Za celý rok firma utřžila 5,72 miliardy dolarů a vykázala zisk 531,5 milionu dolarů. Slabší než očekávané výsledky vedly k šestiprocentnímu poklesu ceny akcií firmy. /čtk/

PROSTOR

Leila Chadalíková

Čestmír Strakatý

**ZÁSADNÍ
ROZHOVORY**

KAŽDÝ VŠEDNÍ
DEN NA
REFLEX.CZ

Při tvrdém brexitu zruší Británie volný pohyb osob

■ Pro delší než tříměsíční pobyt bude Londýn od občanů unie požadovat víza.

Britské ministerstvo vnitra zveřejnilo plán, podle kterého vláda v případě odchodu z Evropské unie bez dohody ihned ukončí unijní pravidla volného pohybu osob pro občany zbývajících 27 zemí EU. Kromě unijních států se toto opatření bude týkat také Norska, Islandu, Lichtenštejnska a dále rovněž Švýcarska. Záměr oznámil ministr vnitra Sajid Javid.

Pro přechodné období budou občané těchto zemí spolu se svými rodinnými pří-

slušníky moci jezdit do Spojeného království na návštěvy a za účelem studia nebo práce ve stejném režimu jako dosud. Pro pobyty delší než tři měsíce si však občané těchto států už budou muset zažádat o přechodný pobyt. V případě, že budou chtít v Británii zůstat déle než tři roky, budou muset podat žádost již podle nového imigračního systému, který bude spuštěn v roce 2021 a který bude založen na odborné kvalifikaci.

Ministr vnitra Javid uvedl, že Británie tak „poprvé za desítky let získá plnou kontrolu“ nad svou hranicí a že „jednou provždy“ ukončí režim volného pohybu s EU. Naplní tak podle něj referendum o brexitu z roku 2016. /čtk/

OBHAJOBA

Foto: profimedia.cz

UKRAJINSKÝ PREZIDENT Petro Porošenko hodlá v březnových prezidentských volbách obhájit svůj mandát. Oznámil to během projevu na konferenci v Kyjevě. Třiapadesátiletý politik, jeden z nejbohatších ukrajinských podnikatelů, na diskuzním setkání rovněž prohlásil, že Ukrajina podá za pět let přihlášku do Evropské unie.

Krátce

Palestinská vláda podala demisi

Palestinský kabinet předložil demisi šéfovi palestinské samosprávy Mahmúdu Abbásovi. Vláda bude pracovat až do sestavení nové. Výměnu kabinetu navrhla Abbásova strana Fatah před třemi dny.

Mongolský šéf parlamentu skončil kvůli korupci

Parlament v Mongolsku odvolal z funkce svého předsedu Mijégombyna Enchbolda obviněného z prodávání vládních funkcí. Za jeho demisi během zimy opakovaně demonstrovaly desítky tisíc lidí.

Mucha zabodoval v Paříži

Pařížskou retrospektivu Alfonse Muchy v galerii Musée de Luxembourg navštívilo za čtyři a půl měsíce rekordních 324 040 lidí. Výstava se stala třetí nejúspěšnější expozicí galerie. /čtk/

iSport.cz POŘÁDÁ 1. ROČNÍK Superlife závody

PRESENTED BY

Columbia

- 16. 3. ● Praha Milíčovský les
- 13. 4. ● Ostrava Bělský les
- 14. 9. ● Brno ZOO
- 19. 10. ● Praha Šárka
- 9. 11. ● Říčany u Prahy

www.superlifezavody.cz

POSPĚŠ SI A ZÍSKÁŠ FUNKČNÍ
TRIČKO COLUMBIA ZDARMA!

Tvář dne

„Je třeba tlačit na Rusko, aby hledalo cestu k plnění minských dohod a ukončení konfliktu,

řekl při návštěvě ukrajinského Mariupolu ministr zahraničí Tomáš Petříček

Foto: článek

Komentář

Jan Šindelář

Bomby na českých dálnicích

Tanečky kolem základních kamenů nových dálnic bývají vděčné divadlo, u něhož je mnohdy těžké nevybuchnout smíchy. Začátkem října loňského roku u Hradce Králové byl sbor poklepečavců zvláště reprezentativní. Zahájit stavbu 16 kilometrů D11 přijel premiér Babiš, vedle něj horlivě tūkali kladívky šéfové největších stavebních firem v zemi. S odstupem čtyř měsíců je podzimní rituál spíše k pláči. Stavba nezačala, jedinou práci odvedli archeologové. Firmy Eurovia, Metrostav a Swietelsky „podmínečně“ vypověděly Ředitelství silnic a dálnic smlouvu, protože prý řádně nepřipravilo staveniště.

RSD v tom spatřuje vydírání a snahu o navýšení ceny. Okolnosti nasvědčují tomu, že má pravdu. Stavební firmy v honbě za velkou zakázkou podcenily rizika a uvědomily si, že na stavbě prodělají kalhoty. Prohlédly ale pozdě.

Obálky s nabídkami se otvíraly v září 2017, kdy na hladovém trhu vrcholila cenová rež. Sdružení v čele s Eurovií přišlo s cenou 2,6 miliardy, což bylo 65 procent ceny očekávané projektanty. Pálit tak hluboko pod už tak snížené odhady bylo ojedinelé i na tehdejší dobu. Pokud by se dnes firmy do ceny vešly, zaplatil by stát zhruba 160 milionů za kilometr, což by z D11 činilo vůbec nejlevnější českou dálnici. Následovaly chyby

Místo spolupráce investora, stavitele a projektanta vidíme na staveništích spíše válečný stav.

na straně státu, především dlouhé tahanice s ekology, kteří měli často pravdu na své straně. Podpis smlouvy se oddaloval.

Mezitím se trh zotavil, ba překlopil do opačného extrému. Práce je nadbytek, chybějí stavební kapacity a ceny rostou nad předpoklady projektantů. Zdražila práce i materiál. To bylo zřejmě už loni v srpnu, kdy se konečně podepisovala smlouva. Tehdy ještě mohly stavební firmy přiznat chybu, nepodepsat a odejít se ctí. Nikdo by jim nemohl nic vyčítat,

situace na trhu se opravdu změnila. Rozhodly se jinak a podstoupily nemalé reputační riziko. A k absurdnosti věc dohnaly právě poklepečáním základního kamene.

Vycouvat dnes je mnohem těžší, a proto se vypouští mlha v podobě řeči o nepřipravenosti staveniště, ačkoli RSD předalo v poslední době bez problémů desítky stavenišť. Jenže navýšit cenu by bylo nefér k dalším firmám v pořadí, které už předloni uvažovaly realističtěji.

Závěrů je několik. Prvním by mohlo být poučení pro firmy, že podseknutí ceny a podcenění rizik je sebevražedné. Druhým je poučení pro stát, že soutěž s jediným kritériem ceny nemusí vést k rychlé a hladké výstavbě. Projektant, investor a zhotovitel by měli pracovat na společném díle, místo toho jsme na staveništích svědky téměř válečného stavu. Je to tikající bomba na mnoha místech. Třetí závěr je asi nejdůležitější. Politicko-podnikatelská show v podobě klepání postříbřenými kladívky na kameny by se měla zrušit. Nic neznamená a vede k zesměšnění zúčastněných. Necht' si tento rituál provedou v intimitě ranní mlhy dělníci na stavbě. A pak rovnou poprvé zajedou lopatou do země. Bude to jistější.

Autor je spolupracovníkem redakce

Glosa

Boj o první housle

Loni těsně po komunálních volbách mluvili předseda TOP 09 Jiří Pospíšil i předseda Starostů Petr Gazdík o společné kandidátce pro evropské volby jako o prakticky hotové věci. Jenže čas oponou trhl a včera hnutí STAN představilo kandidátku do Evropského parlamentu, na níž figurují lidé ze 12 stran a hnutí včetně Strany zelených. TOP 09 mezi nimi není. Ta totiž mezitím představila vlastní eurokandidátku v čele s Pospíšilem.

Podle Starostů je jejich kandidátka otevřená a topka se na ni může přidat. Nebylo by ovšem divu, kdyby byl starostenský slepenec pro TOP 09 až příliš pestrý. Navíc lze předpokládat, že právě Pospíšilova strana bude chtít vyvolávat dojem, že v integraci proevropských sil hraje první housle, ne že se jen přidává k existující kandidátce dalších 12 subjektů. STAN navíc jedná i s Jaromírem Štětinou, který dosud ve Štrasburku sedí za TOP 09, leč před pár dny se s ní rozešel. To už vypadá skoro jako výsměch. Budiž, třeba to nakonec ještě dopadne. Spíš to ale vypadá, že integraci středových proevropských sil bude potřeba vzít za úplně jiný konec. A chopit se ho bude muset někdo úplně jiný.

Martin Čaban

U nás v kanceláři oslavujeme inovace, oslavujeme individualitu, oslavujeme dokonalost a oslavujeme idealismus. Prostě každá záminka pro večírek se hodí.

Společnost zbohatla a hledá kvalitní program

■ Brněnskou Moravskou galerii vede už téměř šest let. Loni jí pořádané výstavy navštívilo více než 130 tisíc lidí. „V momentě, kdy jsme zavedli vstupné zdarma, se marketingově zvýšil zájem o galerii i samotné expozice,“ říká ředitel Jan Press. Sbírkou Moravské galerie nedávno obohatil i artefakt, který pro deník E15 vytvořili studenti pod vedením designérů Ronyho Plesla a Maxima Velčovského.

Martin Štorkán

E15 Prvního dubna budete ve funkci šest let. Co se za tu dobu nejvíce povedlo? Jsem aprílový ředitel. Každý si myslel, že moje zvolení do funkce byl jen takový fórek na pár měsíců, a vydrželo to šest let. Povedlo se mi asi více věcí, než jsem na začátku čekal. Když se nastupuje do takové státní instituce, tak vás každý varuje a říká, že tam nic nepůjde změnit a vy budete jen součástí mechanismu, který je už nastavený.

Chtěl jsem zlepšit hlavně kontakt s veřejností, protože

se mi zdálo, že je galerie otevřená pouze odborné veřejnosti, a nikoli běžným návštěvníkům. Společně jsme zavedli experimentální projekty. To, co nám chybí, je totiž běžný návštěvník z ulice, což jsme si vzali jako takovou naši vnitřní politiku a vedlo to k tomu, že jsme otevřeli expozice zdarma, což byl v českém muzejnictví výrazný počin. Byli jsme první muzeum nebo galerie, která to udělala.

E15 A dál?

Důležitých počinů bylo víc. Udělali jsme zázemí, otevřeli

kavárny, design shop a knihkupectví, což jsou věci, které se před pěti lety nebraly jako samozřejmost. Co se týká nasměrování Moravské galerie, tak pro mě bylo důležité zaměření na moderní a současné umění, jemuž jsme věnovali velkou pozornost a vybudovali jsme velkou sbírku konceptuálního umění.

V Uměleckoprůmyslovém muzeu jsme se zaměřili na představování českého designu a českých designérů. Do té doby bylo muzeum chápáno spíše jako prostor pro vystavování volného

!! Díla často unikala jen kvůli tomu, že nebyla jednoduše zařaditelná do určité kategorie.

umění a my jsme z něj udělali muzeum designu a myslím si, že je to poměrně rozpoznatelná instituce.

E15 Jste instituce zřizovaná státem, dlouhodobě kritizujete nízký rozpočet Moravské galerie. Nová

brněnská koalice na kulturu nějaké peníze přidávala. Týkalo se to i vás?

Jak jste řekl, jsme instituce, kterou zřizuje ministerstvo kultury. Běžní návštěvníci si to ani neuvědomí. Vedení města si bohužel ještě neuvědomuje možnost výraznější participace na našem rozpočtu. Zatím žádáme běžným grantovým systémem, kde mám informaci, že se žádné výraznější změny nechystají.

E15 Zavedli jste vstupné zdarma a zároveň jste otevřeli kavárny a další

věci. Jak to funguje finančně?

Muzea umění nemají v evropském prostředí moc velkou návštěvnost, takže sama musejí vynakládat vysoké prostředky na propagaci. Když jsme zavedli expozice zdarma, tak se nám i marketingově zvýšil zájem o Moravskou galerii i o samotné expozice, takže se ten počet návštěvníků znásobil, aniž by nás to nějak finančně poškodilo. Naopak se snížily náklady na propagaci a my se můžeme více zaměřit na sdělení a podstatu expozic.

Finančně to vychází tak, že se nám podařilo nastartovat zdravou ekonomickou situaci, kdy se nám zvýšily příjmy z prodeje vlastního zboží, merchandisignu, z designshopů a kaváren. Současně poskytujeme prostor pro firemní události, takže máme i poměrně vysoké příjmy z pronájmu. To vše podle mě podpořilo zvýšený zájem o Moravskou galerii.

EB Zavedli jste ale také sbírku on-line. Co si od ní slibujete?

Sbírky on-line jsou důležitým nástrojem, protože naše galerie spravuje velké množství sbírkových předmětů, které jsou uloženy v depozitářích a návštěvníci nikdy nemají příležitost je vidět. Pouze nějaká zlomková část je vystavená v expozicích a průběžně na výstavách. Přes to všechno se jedná o poměrně nízké procento zpřístupněných sbírek. Právě ty sbírky on-line umožní lidem prohlédnout si alespoň prostřednictvím nějaké náhledové fotografie, jaké předměty jsou v Moravské galerii. To je pak příměje i k návštěvě.

EB Dokonce lidem domů půjčujete umělecká díla. Jak přesně to funguje?

Češi mají stále trochu nedůvěru k současnému umění a my jsme se snažili tuto bariéru mezi uměleckým dílem a českým člověkem odstranit. Inspirovali jsme se německým projektem artotéka, který funguje jako veřejná půjčovna uměleckých děl. Přijdete do naší knihovny, kde jsou na závesech pověšená umělecká díla, která si můžete půjčit domů a vystavit na oblíbené místo.

Tímto krokem odstraňujeme bariéru mezi člověkem

a uměleckým dílem, protože na výstavě se na umění díváte z větší vzdálenosti a neumíte si moc představit, jaké by to bylo, kdybyste doma neměl televizi nebo nábytkovou stěnu, ale umělecké dílo.

EB Jakým způsobem vlastně pro galerii získáváte umělecká díla?

Cest je několik. Nejčastěji nakupujeme, ale bohužel máme omezené finanční prostřed-

určitě nerozobereme na sklo a keramiku, ale ponecháme ji dohromady.

Jde i o to, že se vyrábí z nových materiálů. Ještě před pár lety byl problém získat nějaký předmět, který byl třeba z plastu, protože sbírka plastu nebyla definovaná. Zajímají nás nově ale i předměty běžného používání, což bylo vidět například na výstavě Kmeny 90, kde byly prezentovány například metalové bundy. My jsme

Často jsem tedy přítomen i v ateliérech Ronyho Plesla a Maxima Velčovského.

Příležitosti pro prezentaci studentů jsou při výstavách velkých designérů, kteří jsou zároveň pedagogy. U výstavy Maxima Velčovského nebo studia Olgoj Chorchoj byla příležitost pro prezentaci studentů. Jejich tvorbu se snažíme co nejvíce zohlednit i v našich výstavních projektech. Nebo pořádáme i bienále grafického designu,

je průmysl 4.0 nebo predikce budoucnosti, což jsou věci, jimiž se jiná muzea moc nezabývají.

Tuto expozici otevřeme velkou výstavou známého českého designéra Jiřího Pelcla. Předpokládám, že to bude velmi výrazná výstava. Další rok pak otevřeme velkou výstavu k fenoménu postmoderny. Počítám, že se v ní kromě postmoderního umění odrazí i životní styl spojený s kýchem, který byl v devadesátých letech součástí běžného života.

EB Jak silná je vlastně v Brně konkurence z pohledu muzeí a galerií?

Dnes je silná konkurence hlavně v tom, kde lidé tráví volný čas. Těch možností, kam zajít, je poměrně mnoho. Na počet obyvatel v Brně je ta konkurence ještě silnější než například v Praze. Mám pocit, že není pravda, že lidé tráví čas hlavně v supermarketech. Podle mě společnost zbohatla a snaží se vyhledávat kvalitní program.

Problém pro nás může být ještě v tom, že se řada lidí nechá nalákat na méně hodnotný program nějakých science center nebo jiných takových bombastických výstav, kde vás nalákají například na to, že prezentují předměty z Titaniku, ale ve skutečnosti se jedná buď o nějaké kopie, nebo plagiáty, které jsou působivě scénicky vystaveny. Řada lidí si ještě neumí udělat názor na věci a myslí si, že když vstoupila do makety Titaniku, tak de facto splnila nějakou kulturní povinnost. My se snažíme lidi přesvědčit o tom, že galerie může nabídnout něco víc a zkušenosť s její návštěvou je nezbytná.

!! Není pravda, že lidé tráví čas hlavně v supermarketech.

ky, tak jsme často odkázáni i na ty další způsoby. Předměty můžeme získávat i formou daru, což se může vztahovat na jednotlivá díla nebo i na celé sbírky. Nedávno se nám podařilo získat jednu velkou sbírku, jejímž prostřednictvím se nám povedlo doplnit mezeru, kterou jsme měli v oblasti konceptuálního umění. Musíme být s umělci v těsném kontaktu a oni občas vycítí, že by umělecká díla měla být v naší galerii. Když se to tak hezky potká, tak dojde k daru nebo odkupu.

Ještě se to může nalézt. Dnes je hodně zajímavé například sklo z osmdesátých let, jehož se lidé zbavují a pak mohou přijít i nálezy, že to někdo vyhodí nebo vám to může dát nějaká firma, která má spoustu materiálu, a může vám to dát jen za odvoz.

EB Kdo rozhoduje o tom, jaká umělecká díla přijmete? Můžete porovnat váš přístup k přijímání umění s přístupem dřívějšího vedení?

Dám příklad na trofeji, kterou jsem získal od deníku E15. Před deseti lety by s jejím přijímáním přišel metodologický problém, protože sbírky byly přísně dělené podle materiálu. Pokud je to z jednoho materiálu, tak je to rozdělení jednoduché, ale když pracujeme se současným designem, jemuž se instituce dlouho pořádně nevěnovala, tak dochází k prolínání materiálů. Díla často unikala jen kvůli tomu, že nebyla jednoduše zařaditelná do určité kategorie. Tuto trofej teď

výrazně rozšířili kategorii pomocného materiálu, pod kterou schováme skoro všechno, aby byl doklad člověka na zemi v té dané době.

EB Artefakt, který jste získali od deníku E15, vytvořili studenti UMPRUM pod vedením designérů Maxima Velčovského a Ronyho Plesla. Spolupracuje vaše galerie i jinak se studenty?

Poměrně rozsáhle, což by mohlo i mnoho lidí překvapit, protože jsme instituce, která by měla pracovat s prověřenými hodnotami. Se studenty spolupracujeme hlavně proto, že chceme včas odchytil talentované umělce a sledovat jejich vývoj. Ke spolupráci se studenty jsme často zváni. Osobně například vedu i některé diplomové práce a účastním se i diplomových obhajob.

kde je také možnost spolupráce se studenty. Takže kde se možnost spolupráce nachází, tak tam ji plně využíváme. Z důvodu rekonstrukce Uměleckoprůmyslového muzea bude ale další bienále až v roce 2022.

EB Chystáte nějakou podobnou „masovou“ výstavu, jako byly Kmeny, i na letošek?

Přímo na letošní rok takový blockbuster nechystáme. Budeme se soustředit hlavně na rekonstrukci Uměleckoprůmyslového muzea, které budeme otevírat v prosinci 2020 s celou novou expozicí, která by se měla zaměřit i na věci ze současna a z budoucnosti. Chceme být muzeem, které se nějakým způsobem dotýká problémů společnosti, jako

Jan Press (42)

Je absolventem dějin umění a muzeologie na Filozofické fakultě

Masarykovy univerzity. V brněnském muzejnictví se pohybuje od roku 2002, postupně vedl Muzeum sakrálního umění a krátce i Diecézní muzeum v Brně. Do Moravské galerie přišel před více než deseti lety a vyzkoušel si několik funkcí, od roku 2013 ji řídí.

Svět se učí znát vína z Moravy a Čech

Foto E15 Vlastimil Poliačik

■ Úspěch moravských a českých vinařů na zahraničních mezinárodních soutěžích má již několik let stoupající tendenci. Vloni si z ciziny přivezli celkem rekordních 909 medailí, což je o 181 více než v předloňském, rovněž rekordním roce.

Vlastimil Poliačik

Důvodů tohoto trendu je několik. Předně jednoznačně stoupá kvalita tuzemských vín a mnohá se již bez problémů mohou srovnávat se světovou špičkou. „To, že naši vinaři přivezou z významných soutěží medaile, znamená jediné – jejich vína byla kvalitnější než tisíce a tisíce vín z vinařských velmocí a vyhlášených světových vinařství,“ zamýšlí se Jaroslav Machovec, ředitel Vinařského fondu ČR.

Další důvod je, že ruku v ruce s úspěchy získávají vinaři větší sebedůvěru vůči světu a na prestižní soutěže se hlásí ve větším počtu. „Také už mají zkušenosti a vědí, která vína do soutěže poslat, která mají šanci na úspěch,“ doplňuje Machovec.

Dále k tomu nemalou měrou přispívá i finanční a organizační pomoc Vinařského fondu. „Portfolio mezinárodních soutěží, na které se vinaři mohou přihlásit s podporou fondu,

se neustále rozšiřuje. Podpora však není jen finanční, ale i organizační, kterou má v současné době na starost Vinařské národní centrum. Takže účast je pro vinaře stále jednodušší,“ vysvětluje Machovec.

PRESTIŽNÍ SOUTĚŽE

Většina mezinárodních soutěží, kterých se moravští a čeští vinaři účastní, se koná pod patronací OIV (Organisation Internationale de la Vigne et du Vin). Pokud tato mezinárodní organizace spojí své jméno s některou soutěží, velmi přísně dohlíží na regulérnost a vysokou kvalitu klání. Tím se takové akce zařazují mezi nejprestižnější soutěže světa.

„O to je úctyhodnější, že se vloni mezi oceněními objevily nejen zlaté, stříbrné

a bronzové medaile, ale také šestnáct velkých zlatých, jedna platinová medaile a pět titulů Šampiona, tedy ocenění pro vína mimořádné kvality, která ve svých kategoriích nenašla konkurenta,“ vypočítává Machovec.

NEJVĚTŠÍ LOŇSKÉ ÚSPĚCHY

Neuvěřitelný úspěch podle Machovce zaznamenala moravská a česká vína ve Vídni, na soutěži AWC Vienna získala 347 medailí. Nejvíce Šampionů (čtyři) získali vinaři na mezinárodní soutěži MUVINA Prešov. „Nejcennější medaili vloni sklídilo Vinařství Gotberg na velmi sledované světové soutěži Decanter World Wine Awards v Londýně. Získalo zde platinovou medaili za Ryzlink rýnský, pozdní

sběr 2016,“ upozorňuje. Velmi ceněné jsou i medaile například ze soutěží, jako je Great American International Wine Competition, která se konala v New Yorku (pět velkých zlatých), San Francisco International Wine Competition (tři velké zlaté) či Terravino Izrael (tři velké zlaté).

ZÁZRAK VE FRANCII

Naprosto největší úspěch vinařů z Česka se však odehrál v letech 2016, respektive 2017, kdy se podařilo rodinnému vinařství Horák z Vrbic ohromit vinařský svět. Pařížskou soutěž Vinalies Internationales pořádá Unie francouzských enologů a patří k nejprestižnějším vinařským kláním na světě. Právě v ní se v roce 2016 tomuto vinařství podařilo získat titul šampiona v různých vínech. Byl to obrovský úspěch. Avšak následující rok totéž vinařství vyrazilo dech vinařským expertům, kdy jejich Hibernál stanul na nejvyšší příčce bílých vín. „Je to neuvěřitelné. Takový dubl v různých kategoriích se v této soutěži ještě nepovedl nikomu,“ komentoval tehdy Luboš Bárta, someliér a člen mezinárodní poroty této pařížské soutěže. Spolumajitel vinařství Luboš Horák zase poznamenal, že Francouzi asi budou na mapě hledat, kde jsou vlastně Vrbice.

Prestižní cenu získalo malé vinařství z Čejkovic

Vinařství roku je proti jiným vinařským kláním poměrně výjimečná a netradiční soutěž. Například jedno z hodnotících hledisek - kritérium kvality vín - je posuzováno podle úspěchů na jiných prestižních soutěžích doma i v zahraničí.

KOMPLEXNÍ POSOUZENÍ

Soutěžící vinařství se posuzují celkově. Vybraní odborníci přidělují body nejen za objektivně měřitelná kritéria (jako jsou právě úspěchy vinařství

Foto SV ČR

v soutěžích, na veletrzích a podobně), ale i za subjektivní dojem. Porota totiž podniky hodnotí i za inovace

ve vinohradnictví a vinařství, zapojení do výzkumné práce, za agroturistiku, marketing a mediální výstupy, kvalitu

webové prezentace, obalový design a podobně.

Tibor Nyitray, prezident Svazu vinařů ČR, který akci organizuje, shrnul důvody vzniku soutěže takto: „Bylo potřeba ocenit vinařství komplexně, nejen prostřednictvím kvalitních vín, ale i přes jejich přístup k přírodě, zákazníkům a celkově k rozvoji vinařství u nás.“

DEVÁTÝ ROČNÍK

Vítězem devátého ročníku soutěže se stalo Vinařství

Škrobák, které zároveň zvítězilo v kategorii malé vinařství (produkce do 50 tisíc litrů). V kategorii střední vinařství (do 250 tisíc litrů) uspělo nejlépe vinařství Sonberk a v kategorii velké vinařství (nad 250 tisíc litrů) komisi nejvíce oslovila Šlechtitelská stanice vinařská Velké Pavlovice.

Cenu za celoživotní přínos ve vinařském oboru obdržel Josef Peřina. Nejlepším enologem roku do čtyřiceti let se stala Eliška Becková z Vinařství Volařík. /pol/

Desítky tisíc bytů zbytečně uvězněných na brownfieldech

Politici by měli aktivně prosazovat změny současného územního plánu Prahy zejména u brownfieldů a odstranit nadbytečné stavební uzávěry brzdící konkrétní připravované projekty. Směřování výstavby právě sem je totiž jedinou cestou, která vede ke vzniku města krátkých vzdáleností, po kterém tolik volají.

Praha má oproti západním metropolím jednu obrovskou výhodu. Tu ovšem nechává ležet ladem. Zatímco ve městech na západ od našich hranic maximálně využívají každý metr čtvereční pozemků pro výstavbu, protože si uvědomují, že stavět uvnitř jeho hranic je nejen ekologické, ale i ekonomické, v Praze vážnou na stovkách hektarů stavební uzávěry nebo jsou stále územním plánem určeny pro průmyslové využití, i když má již město zcela jiné potřeby.

Proč stavět ve městě?

Hlavní město se musí zaměřit na intenzivní rozvoj brownfieldů s vyšší hustotou zástavby tak, aby se stalo městem krátkých vzdáleností s kvalitním veřejným prostorem. Dobře fungující metropole totiž potřebuje určitou hustotu zástavby, aby mohla fungovat nejen jako příjemné místo pro život, ale také z ekonomického hlediska.

Zlomovou hranicí, odkdy je hustota města ekonomicky efektivní, je 100 obyvatel na hektar. „Od této úrovně začíná fungovat pěší docházka,“ uvádí urbanista a člen Sdružení pro architekturu a rozvoj (SAR) Pavel Hnilička. V celé Praze je v průměru hustota osídlení velmi řídká – dosahuje jen 24 obyvatel na hektar, přitom třeba ve Vídni je to 41 obyvatel. Městská hromadná doprava začíná být efektivní při hustotě kolem 50 obyvatel na hektar, a jestliže klesne pod 30 osob, jsou již lidé převážně závislí na automobilu. Náklady města na provoz veřejného prostranství jsou v lokalitách rodinných domů zhruba pětikrát vyšší než v lokalitách s blokovou zástavbou.

Zločin na městě

Podle analýz Central Group je přitom v nejrůznějších fázích přípravy a povolování uviznutých

90 tisíc bytů, z toho 60 procent právě na brownfieldech. Podle výpočtů Institutu plánování a rozvoje činí rozloha jedenácti největších transformačních území 940 hektarů a mohlo by na nich žít až 154 tisíc lidí, tedy skoro celá Plzeň. Celkově je v metropoli včetně širšího centra 1400 hektarů brownfieldů, což představuje přes tři sta třicet Václavských náměstí. Kdo chce na vlastní oči vidět, jak by

Podle výpočtů Institutu plánování a rozvoje činí rozloha jedenácti největších transformačních území 940 hektarů a mohlo by na nich žít až 154 tisíc lidí, tedy skoro celá Plzeň. Celkově je v metropoli včetně širšího centra 1400 hektarů brownfieldů, což představuje více než 330 Václavských náměstí.

mohla proměna takových území ekonomicky, architektonicky a kulturně pozvednout celé město, může se inspirovat v zahraničí a nemusí daleko.

Ještě před dvaceti lety tvořily velkou část dnešní obytné čtvrti HafenCity v blízkosti centra Hamburku doky, které postupem času ztrácely funkčnost. Město potřebovalo pro svůj růst nové pozemky. „Hamburk bojuje proti tomu, aby se lidé

stěhovali do zón mimo město. Proto je tu velký tlak na účelné využití brownfieldů. Jsou v centrálních polohách a jsou na poměrně velkých plochách. Takže si myslím, že jiné cesty není. A kdo tento rozvoj zdržuje, tak skoro páchá zločin na městě,“ vysvětlil Peter Gero, původem slovenský urbanista, který stál u zrodu nové hamburské čtvrti a 12 let její rozvoj řídil jako ředitel plánování a výstavby centrálních čtvrtí na hamburském magistrátu.

Gero nastartoval proměnu HafenCity v živoucí příjemnou část města, která zvětšila centrum Hamburku o 40 procent. Na 127 hektarech už vyrostlo nebo je v plánu 7500 bytů pro 15 tisíc obyvatel, práci tu našlo nebo najde 45 tisíc lidí. Funguje tu univerzita, školy, školky a kulturní instituce, muzea nebo Elbphilharmonie, která se stala dominantou nové čtvrti a magnetem nejen pro místní. Zhruba dvě třetiny nové čtvrti už stojí, zbývající prostory by měly být dokončeny do roku 2030.

Rozumný termín

Nastartovat rozvoj nové čtvrti v Hamburku rozhodně netrvalo věčnost. Samotný projekt HafenCity byl odsouhlasen v roce 1997 a v roce 2005 se již stěhovali první obyvatelé. A proč totéž nejde v Praze? Změny územního plánu pro mnohem menší území, kde si všichni aktéři – investor, místní správa i veřejnost – přejí jeho revitalizaci, se nedaří schválit. Příkladem budiž areál Barvy Tebas ve Vysočanech, kde se investor ani po deseti letech změny územního plánu nedočkal. Studie Deloitte spočítala, že na magistrátu leží 400 neprojednaných změn územního plánu, a je na politických, aby učinili rozhodnutí, zda místo starých skladů vyrostou byty nebo jiné městské stavby.

Sdružení pro architekturu a rozvoj (SAR) proto vítá, že nová koalice chápe po letech obstrukci schválení čekajících změn územního plánu pro bytovou výstavbu jako prostředek posílení nabídkové strany trhu a dostupného bydlení. Jen je třeba začít s konkrétními kroky hned. /lum/

Anketa

Měla by si Praha vzít příklad z využití brownfieldů v Hamburku?

Pavel Hnilička,
urbanista, člen SAR

Městský projekt HafenCity v Hamburku dosáhl mezinárodního věhlasu a stal se již učebnicovým vzorem pro přestavbu vnitřních nevyužívaných brownfieldů. Ukazuje možnost, jak lze vystavět kompaktní městskou živou čtvrt soudobými prostředky. Výsledkem je město krátkých vzdáleností, jehož obyvatelé nejsou závislí na vlastním automobilu, ale mohou si dovolit luxus pěší dostupnosti k místům, která k životu potřebují.

Pavel Nasadil,
architekt, člen SAR

Když se dobře stanoví jasná pravidla pro výstavbu, lze vytvořit za relativně krátkou dobu kus fungujícího města. Vyžaduje to nejen odvahu, ale společenskou dohodu, úctu k pravidlům a pozitivní vnímání územního rozvoje. Na HafenCity se mi nejvíce líbila myšlenka, že řeka a voda jsou vnímány jako zelená infrastruktura celé čtvrtě, která nahradí zeď a parky.

Dušan Kunovský,
šéf Central Group,
člen SAR

Hamburk je skvělým příkladem revitalizace brownfieldu, kde zanedbané části v širším centru města dostávají zcela nový rozměr a stávají se z nich velmi příjemná místa k životu. Praha je nyní v situaci, kdy potřebuje řešit bytovou krizi, a právě v Hamburku má možnost se inspirovat, jak je možné otevřít brownfieldy nové bytové výstavbě velmi rychle.

Seriál vzniká ve spolupráci

SAR SDRUŽENÍ
PRO ARCHITEKTURU
A ROZVOJ

Foto dne

Foto: ČTK

MRAZU VSTRÍČ. Ve druhé půlce týdne má sever státu Illinois sevřít výrazně mrazivé a větrné počasí s teplotami až minus 48 stupňů Celsia. Již nyní se s přivaly sněhu potýkají například vlaky hromadné dopravy v Chicagu.

Vědci zjistili, že...

... Wi-Fi signál lze převádět na elektřinu

■ Významná inovace v oboru nositelné elektroniky umožní i vznik nového typu polykatelných čidel.

Marek Schwarzmann

Inženýři z MIT a Technické univerzity v Madridu (TUM) vyvinuli účinný a levný způsob, jak převádět běžný signál Wi-Fi na elektrický proud. O další krůček se tak přiblížili cíli vyvinout nositelnou elektroniku, která by nevyžadovala pevné spojení se zdrojem energie, nebo polykatelná bezbateriová čidla. „Rozhodně byste nechtěli

mít v těle nějaké bateriové obvody,“ vysvětluje Jesús Grajal z TUM.

Zařízení vychází z principu známé usměrňovací antény, která převádí elektromagnetickou energii na stejnosměrný proud. Tuto technologii v současnosti využívají RFID čipy či další běžně používané bezkontaktní prvky – třeba platební karty. Američané ji ve spolupráci se Španěly dokázali upravit a zdokonalit tak, že mnohem efektivněji převádí střídavý proud na proud stejnosměrný. Při tomto procesu vzniká výkon kolem čtyřiceti mikrowattů.

Foto: MIT

Zlepšení výkonu, a hlavně pak pružnosti zařízení inženýři dosáhli použitím disulfidu molybdenu, kterým nahradili doposud používané pevné usměrňovací antény z křemíku či arzenidu gallia. Anténa, která pracuje na principu rychlé, takzvané Schottkyho diody, nově doká-

že – na rozdíl od doposud využívaných variant – převádět na elektrický proud kmitočty z gigahertzového spektra signálu Wi-Fi.

Díky relativně nízké výrobní ceně disulfidu molybdenu bude podle inženýrů možné v budoucnu „obalit“ takovými anténami třeba celé mosty

nebo domy. Vzniklou energii pak půjde využít k napájení chytrých obvodů a čidel, nebo dokonce chytrých elektronických zařízení.

Tým se nyní snaží svůj vynález převést do větších rozměrů. Detaily zařízení byly prezentovány v časopisu Nature.